

Muanis Sinanović
MODRA SVETLOBA

Selma nikomur ni želela dokazovati, da je človek kot vsi drugi in da ima pravico biti sprejeta in obravnavana kakor preostali. Ne, živela je v okolju, ki ga je imela za globoko zblojenega, in razmišljala je o tem, da bi se moralo to okolje dokazovati njej, ne pa ona njemu. Ji potrditi svoji človečnost in prisebnost.

Včasih je še začutila ponižanje, ki pa je iz leta v leto bledelo in ga je nadomeščala zapletena mešanica svete jeze ter brezbriznosti. Vendar za razliko od okolice, za katero je menila, da želi njo in njej podobne iztrebiti ali izgnati, ne glede na to, kje so rojeni, nikoli ni želela nikomur povzročiti česa podobnega. Želela si je le dvoje: povračilo za zadano bolečino in mir.

Že res, da je kak bebec menil, da bi se morala potem preseliti nekam, kjer bi se počutila bolj domačno. Recimo tja, od koder je nekoč kot deklica prišla. Iz vojne. S tem pa ji je tak osebek le še potrdil zmešanost te civilizacije, ki se že stoletja ubada s čiščenjem svoje sredine, a se z vsakim takim čiščenjem na površini zemeljske oble pojavi več krvavih madežev in ti se vse bolj širijo. Civilizacije, ki je tako obsedena z lastno domnevno umazanostjo, da mora počistiti, odstraniti, zatreti vse, ki jo spominjajo na

to umazanost. Ki jo želi samo pozabiti, čeprav morda ni resnična. Ravno zaradi te obsedenosti z odstranjevanjem madežev, ki jih na začetku morda sploh ni bilo, je tudi postala omadeževana, predvsem s krvjo drugih.

Njej ni treba ničesar čistiti, samo pravico mora doseči. Včasih je ni mogoče doseči brez krvi, že res, toda zanjo ni bilo bistveno, da je to kri nekoga, ki je drugačen. Le kriv mora biti. Za vso bolečino, ki ji jo je zadal. In ker ji ni treba ničesar čistiti, lahko živi kjerkoli, kakor tudi sama priznava drugim pravico, da živijo kjerkoli. Seveda marsikateri njen somišljenik, pripadnik njene vere, ne bi bil zadovoljen s tem, da v njihovem okolju prevladajo tujci, toda gostoljubje je bilo nespregljivo. Navsezadnje so dolgo gostili raznovrstne kolonialiste. Zdaj je napočil čas, da se vloge malce zamenjajo, čeprav ona nikoli in nikdar ne bo dočakala dne, ko bo koga kolonizirala. Za to ugotovitev sta bila dovolj že preprosta matematika in pogled na statistiko, ki sta ovrгла blodnje raznih čistunov.

Okolje, v katerem živi, si je mislila, je tako obsedeno s čiščenjem, da ga je matematiziralo, ga spremenilo v najrazličnejše formule in z njihovo pomočjo izdelalo najnatančnejše naprave za odstranjevanje nezaželenih človeških madežev. Recimo bombe, ki povzročijo, da telo osebe, ki jo želijo odstraniti z danega območja, preprosto izpari.

Vseh teh misli ni imela s kom deliti. Včasih je skušala načeti kakšen pogovor s Samijem, a se je hitro

umaknil. Postal je nervozen, po njegovem umu so začeli bliskati *flashbacki* bomb in strellov. Želel je pozabiti na vse te stvari, držal se je zase, delal v restavraciji, hodil na *džumo*, medijev ni spremljal, le nogometne tekme je gledal. In včasih bral poezijo.

Tu in tam je pomislila, da je bila poroka s Samijem napaka. Da je to storila iz sočutja, ki pa ni izpolnilo svoje obljube. Če je za sočutje zahtevala povračilo, je to sploh še bilo sočutje? V nekaterih pogledih je Sami zanjo ostajal tujec, zaprt enako, kot je bil zaprt za ves preostali svet. Želela si je doma, ki ga ni nikoli imela, mislila je, da ga bo dobila s Samijem, ki je z njo delil vero – v tistih časih je bila ta zanjo bolj stvar identitete in formalnosti, predvsem pa občutka ogroženosti – ter izkušnjo zavrženosti in zatrtosti.

Toda vedela je, da mora biti za take reči hvaležna. Božja milost je večja od njegovega srda. Zakon jo je še dodatno srkal v praznino, vakuumsko sesal v družbeno izolacijo, kjer je lahko končno z distance pogledala nase in celotno družbo ter ugotovila, kdo sploh je. Ne, ni bila preprosto muslimanka. Ženska, ki nosi ruto, je baklave in petkrat na dan moli.

Bila je predvsem univerzalno bitje. Človek, ki je zavrgel vse idole: idol zakona, identitete, idol nacije, rase. Človek kot duhovna substanca in krona vesoljstva. Želela je pravico, bila je besna, včasih je celo fantazirala o nasilju, česar se je sramovala pred Bogom. A vendarle ni bila besna na kogarkoli konkretnega, ker je v nekaj verjel ali nekaj bil. Ne, besna je bila na ljudi, ker so bili nepravični. Nepravični pa

so bili, ker so v nasprotju z njo častili idole: zakon, identiteto, nacijo, raso.

Pred njo se je pojavila odjavna špica filma. Sedela je v sredinski vrsti amfiteatra. Nenadoma se je streznila in se ozrla naokoli. Pred seboj je zagledala žensko srednjih let, ki se ji je zdela znana. Njena podoba jo je vznemirila, kar jo je pripeljalo do tega, da je natančneje pobrskala po spominu. Odevala si je plašč, ko se je spomnila: saj res, bila je tista zdravnica, ki jo je sprejela pred štirimi leti.

Takrat, ko je imela tako silovit panični napad, da jo je Sami odpeljal v dežurno zdravstveno ambulanto. V angleščini ji je pojasnjeval, za kaj gre, medtem ko je Selma lovila sapo. Zdravnica, ki je zdaj pred njo izstopala iz dvorane, kar je Selmi nekoliko pospešilo srčni utrip, si je takrat naredila osoren, aroganten izraz in mu naveličano dejala, naj pusti do besede njej. Saj zna sama govoriti, je pristavila v angleščini. Mislila si je, seveda, da je Selma nekakšna Samijeva sužnja, kako pa bo drugače, če je poročena z Arabcem.

Videla je, kako je Sami stisnil pest, a ni izrekel ničesar. Njen panični napad pa je začel preraščati v bes. Ni si mogla predstavljati, da je kaj takega sploh mogoče. Silovita energija v njenem telesu, ki je prignala njeno srce do roba, se je iz tesnobe, usmerjene navznoter, nenadoma preusmerila navzven in še vedno loveč sapo je izbruhnila.

»Obnašaj se,« je dejala zdravnici. »Poslušaj, kaj ti ima povedati moj mož.«

Oba s Samijem sta jo osuplo pogledala. Zdravni-
ca je v hipu spremenila svoj odnos. Po pregledu ji
je dala pomirjevalo in ji napisala napotnico za oseb-
nega zdravnika, ki bi jo kasneje lahko preusmeril k
psihiatru.

Prva stvar, ki jo je storila naslednje jutro, ko se je
zbudila, je bila, da je raztrgala napotnico. Kdo ve, si
je zdaj mislila, morda pa je to bila točka, ko je vse
začelo iti na bolje, oziroma točka, ko se je odklopila.
Da, v tem svetu moraš biti kot tujec, kot popotnik.

Skozi jesensko noč se je odpravila proti avtobusne-
mu postajališču, od koder je iz središča mesta vozil
avtobus v blokovsko naselje, kjer sta živela. Stanova-
nje sta komaj dobila: kljub skoraj splošni solidarno-
sti do Palestinev so se številni bali oddajati Arabcem
ali muslimanskemu paru. Vsaj tako očitnemu musli-
manskemu paru. Rjavopoltemu moškemu in pokri-
ti ženski. Če bi bila samo Selma na -i'c v kavbojkah
in majčki z bosanskim fantom Amirjem, ki praznuje
bajram kot priložnost za nedolžno razvedrilo in vča-
sih zvrne kako pivce, seveda ne bi bilo takih težav.

Nazadnje sta do najema prišla prav prek bosanske
družine, znancev njenih staršev, ki so desetletja ga-
rali in za razliko od mnogih drugih dvakrat obrnili
vsak cent. Dokler jim ni uspelo priti do dodatnega
stanovanja. Nepremičnine so namreč ena najboljših
naložb. Vendar začuda niso bili oderuško pogoltni,
stanovanje so jima oddali celo po nekoliko nižji ceni
od povprečne tržne. Nikakor v zameno za kakšno mi-
loščino, seveda, še vedno sta morala paziti na denar.

Tja, proti stanovanju, za katero ni čisto vedela, ali je dom, je prazen avtobus komaj slišno drsel po ulicah mesta, v katerem je živela skorajda celo življenje. Skozi okno je opazovala silhuete zgradb, višjih in nižjih, obrise dreves in posameznih ljudi na pločnikih ležerno osvetljenih ulic.

2

Nocoj se ga hoče ubit. Petek je dan za zadetek, je nekoč slišal reči nekega retardiranega *bumerja* v baru. Zato se bo zadel. Preko Skreda se je dogovoril, da ga diler pobere pri hotelu na koncu mestnega parka, mimo katerega je vodila pot v središče mesta. Prihranil je nekaj denarja za spid. Trenutno je živel pri mami in prejemal socialno. Kakšen debilen kliše, si je mislil. Ampak to je bilo seveda samo začasno. Zaposlenost je bila blizu rekordni, vendar nikakor ne blizu rekordnosti cen najemniških stanovanj.

Opazoval je mimovozeče avtomobile. Noge so ga nosile in v sebi je po dolgem času prepoznal določeno moč, ki naj bi, tako je veljalo, pripadala mladosti. Sam jo je le redkokdaj in šibko zaznal. Zdaj mu je dala rahel zagon, zdelo se mu je, da z močjo svojega telesa, ki ga trikrat na teden uri v fitnesu, čeprav je daleč od najmočnejših *gym-brojev*, kljubuje toku avtomobilov, ki so vozili proti njemu. Usta so se mu zakrivila v ciničen nasmešek.

Mimo je pripeljal avtobus in za hip je uzrl sosedo, tisto pokrito, za katero ni natanko vedel, kaj naj si

misli o njej. Zaradi časa, preživetega na forumih, kjer je bil bistveno več kot v družbi svoje mame ali kogarkoli drugega, je njegov odpor do nje rasel. Na živce mu je šlo to, da ob visoko razviti tehnologiji, v svetu, kjer ni nobene skrivnosti več, nekdo lahko verjame v domišljajske prijatelje v oblakih in je pripravljen zaradi njih celo ubijati in početi razne druge zmešane stvari.

Res so mu mnogi šli na živce, a ker je bil civiliziran, ni nikoli pomislil, da bi jih zaradi tega ubil. Če že, bo kdaj sebe. Vrgel se bo z vrha te njihove stolpnice in vsem skupaj, tudi njej, pokazal, kaj si misli o zadevi. Ni imel potrebe v svoje sranje vleči še drugih. Pa še tisti njen mož iz Palestine ... Včasih se mu je zdelo le vprašanje časa, kdaj bo v bloku eksplodiralo ali mu bo v liftu odrezal glavo. Kdo ve, kakšne travme ta lik nosi v sebi, nikoli mu ni bil všeč.

Po drugi strani pa je moral priznati, da se oba držita zase in nikoli nikomur ne težita. Njemu in mami, ki ju je celo pohvalila, sta večkrat pridržala vrata. Mogoče pa sta vseeno samo dve osebi, ki se imata radi. Njega s tem ne ogrožata, za razliko od mnogih, ki se slinijo drug po drugem in razkazujejo svojo srečo naokoli. Recimo od punc, ki kažejo riti na slikah s tipi, za katere se zdi, da mu z zaslona sporočajo: lej, jaz porivam tole, ti pa ne boš nikoli. Vsakič, ko so šli ti idioti, ki jih je večinoma spoznal v srednji šoli, preden je skoraj povsem prekinil stike z zunanjim svetom, narazen, se je v sebi krohotal. Potem pa se je spomnil, da bodo liki kmalu spet porivali in one razdajale svoje riti, kar ga je spet opomnilo na bedo

lastnega položaja. Ker on pač ne poriva in ne ve, če sploh kdaj bo. Mogoče bo šel enkrat h kurbi.

Pri teh musličih pa je imel občutek, da mu svojega porivanja ne mečeta v faco. Sigurno sta to počela, ampak mu tega nista želela dati na znanje. Na tej ravni jima je dal *credit*.

A zakaj bi se zdajle frustriral. Noč je še mlada in nikoli ne veš, katera ti bo prinesla novo življenje. Življenje, v katerem te bo še kdo drug, razen mame, jemal resno. To, da ga mama jemlje resno, mu pač ni pomenilo kaj dosti, ker on nje ni – srednješolske profesorice, ki je še vedno verjela v neke ideale. Ki je hotela vsem ugoditi, vzgojiti generacije čudovitih ljudi, njegove duše pa ni videla. Ne duše v dobesednem smislu, jasno, šlo je samo za sinapse in kemijo v možganih, temveč njegove osebnosti, tega, kaj rabi in kaj ga muči. Kar se tiče možganske kemije, mu jo je uspevalo, tako kot mnogim ljudem njegove generacije, nekoliko uravnnavati s tabletami; drugače pa tega, zakaj bi nekdo, ki ima, tako kot večina mladih, polno rit vsega, ljubezni, seksa, prijateljev, jemal tablete, ni razumel.

V tem je videl nekaj hinavskega, zaigranega. Kaj pa ima on? Ja, kmalu bo imel 100 kil *benča*, kar ni slabo, pravijo. Ampak v resnici je povprečno. Tisti, ki *benčajo* 130, so boljši od njega, tisti, ki sploh ne *benčajo*, a jim gre pri vsem drugem, tudi pri bejbah, bolje, so pa, logično, še toliko superiornejši.

Njegova edina prednost je bila, da jim lahko brez večjih težav razbije glavo v temni noči, daleč od oči ljudi in kamer. Ampak ne, tega ne bo počel, na ta

način bi bil isti kot razni skrajneži, recimo muslični in preostale podobne budale, fundamentalistični katoliški desničarji, židi in bebavi pripadniki antife. Vsi bi radi v nekaj verjeli, vsi se z nečim *hajpajo*. Da pa se lahko *nahajpaš*, moraš imeti okoli sebe ljudi, ki te upoštevajo in so te pripravljeni vključiti v svoje verjetje. Vendar njega, razen, kot rečeno, mame, ki itak verjame v vse človeštvo, tako da to nič ne pomeni, nihče ne jemlje resno.

Ustavil se je na dogovorjenem kraju in iz žepa povlekel telefon. Odprl je Skred in vprašal dilerja, kdaj pride. Kaj, če ga slučajno nategne ali se mu kaj zalomi in ga ne bo? To bi bilo čisto v skladu z njegovo življenjsko srečo. A diler se mu je oglasil ravno v tem trenutku in sporočil, da se pripelje čez tri minute v rdečem družinskem avtu francoske znamke.

Ko je sedel vanj, se je potuhnil vase. Vedel je namreč, da bo Bine, kakor je bilo dilerju ime, celo pot govoril in ne bo utihnil. Problem ni bil samo v tem, da je ves čas govoril, temveč da je bila njegova misel dejansko hitra in, vsaj po Mihovem mnenju, celo pametna. Poleg tega pa je povezoval področje s področjem, prehajal je od analize vojnega položaja na vzhodu do svojega nenavadnega sošolca iz srednje šole, ki ga je menda bil izdal policiji, čeprav ta ni našla nobenih dokazov, ker je bil Bine odlično organiziran, od svoje sestre, ki je doktorirala iz kemije na prestižni ameriški univerzi, do nocojšnje nogometne tekme ali celo kakšnega kulturnega dogodka. Vse je bilo logično povezano, to je Miha že lahko razbral,

če pa je hotel razumeti celoto, se mu je v glavi zvrtilo in je ob sunkovitem Binetovem zavijanju po ulicah centra začutil slabost.

Zato se je vnaprej mentalno pripravil na to, da Bineta ne bo zares poslušal, a bo njegovo kimanje delovalo dovolj prepričljivo, zraven pa lahko tu in tam uvede kakšen *small talk*, da si pridobi trenutek počitka, ki ga bo dilerjevo govorjenje spet povozilo.

Tokrat je začel z izletom na morje, kjer je bil tri dni z ženo in otrokom. Miha ni dobro vedel, čemu vse to govorjenje, ali je Bine spran od drog, ki jih jemlje, ali je napsihiran zaradi nevarnosti svojega početja in mu glava v paranoji dela tristo na uro, ali pa kaj drugega. Mogoče hoče s tem nenehnim nakladanjem pravzaprav doseči, da mu stranka ne bi zastavila kakega nevarnega vprašanja, ali pa se preprosto boji mučne tišine, ker mu je nerodno, da mu droge ne more prodati takoj, temveč ga mora najprej zapeljati nekaj krogov, da se prepriča, da mu ne sledi policija.

Nato je razlagal, kako je peljal sina gledat neko filmsko uspešnico, o kateri so vsi govorili, a Miha se je počutil preveč zabediranega in osamljenega, da bi spremljal iste stvari kot drugi. Tudi Bine je očitno bil kritičen, rekel je, da gre za ameriško propagando.

Parkiral je pri starem telovadnem društvu v bližini hotela na drugem koncu centra. Odlično. V bližini je bilo kar nekaj klubov in obetavnih lokalov. Pa tudi nekaj klopi in dreves, skritih v temi. Ko bo pošmrkal prvo *lajno*, bo kot prerojen. Luči mesta bodo zasijale močnejše, razvezal se mu bo jezik in zbudila se bo njegova karizma, za katero je bil prepričan, da počiva v

globini njegove osebnosti, a si brez šmrkanja ne upa pokukati iz lupine. Kot ptič je, ki jo mora prebiti, se razgledati iz gnezda in se vreči v prepad, razpreti krila in poleteti. Morda bo nocoj celo upal govoriti s kako bejbo, nikoli ne veš. Morda se bo odpravil v klub za pedre in se počutil kot bogataš na safariju.

Spid je bil zanj res pravo odkritje. S to poceni substanco si se lahko imel veliko bolje in zapravil manj, kot če si cel večer pil alkohol. Z njo se je seznanil nekega večera pred kakim letom, ko je v mestu slučajno srečal starega sošolca, ki zdaj študira pravo. Od njega je tudi pobral kontakt od Bineta oziroma sošolec je rekel dilerju, naj mu pošlje povabilo v aplikacijo in *chat* z njim, kamor se je dalo priti le na ta način.

Sedel je na klopi pod drevesom, ki je oddajalo fin, skoraj bohoten vonj. Prišel je prvi del vala evforije in z vsakim trenutkom je močnejše zaznaval dišavo drevesa in v njej bolj užival.

3

Ko je prišla domov, je Sami na fotelju gledal nogometno tekmo. Ni ga več na videz zainteresirano spraševala, kdo igra, saj je že ugotovila, da vedno spremlja tuja moštva, ki jih ne pozna, in da mu njena vprašanja ne pomenijo kaj dosti. Opraviti je morala še zadnjo molitev in preden je to storila, se je v kopalnici umila.

Sami je bil ta večer dobre volje. Z dela je prinesel precej falafla in ga pripravil z rižem ter jima postregel.

Vprašala ga je, kako je bilo na današnji *džumi*. Razlagal ji je o pridigi in o tem, s kom je potem spil kavo, njej pa so misli zašle drugam.

Nekoč je tudi sama želela obiskovati *džumo*, vendar so jo varnostniki v glavni mošeji ustavili. Rekli so ji, da je vstop na *džumo* dovoljen samo moškim. Nekaj Arabk, ki so doživele isto, se je razburjalo. Kasneje je brala zapis Slovenke, ki se je poročila s Sudancem, zaposlenim v Saudovi Arabiji, in je tam nekaj časa tudi živela. Napisala je, da tam nikoli ni imela težav z udeležbo na *džumi*, da se niti v tistih krajih nihče ne bi spomnil preprečevati vstopa ženskam. Razumela je argument skupnosti – v sedmem stoletju je bila *džuma* za moške predpisana kot obveznost, saj je šlo tudi za srečanje z namenom dogovarjanja o tekočih zadevah in odnosih z zunanjimi skupnostmi, kar je večinoma bilo v domeni moških. Za ženske te obveznosti ni, kar je lahko tudi olajšanje. In ker ni dovolj prostora, je treba dati prednost obveznikom, torej moškim. Pri tem ni šlo za mačizem, zgolj za sledenje okoliščinam in pravilom.

V Bosni so bile mošeje večinoma majhne, zato se je tam, v nasprotju z drugimi deželami, kjer so mošeje večje, uveljavila ta navada. Če se jim je zazdelo, da ne gre drugače, so brez pomislekov zavrnilo ženske. Stoletja utesnjenosti. Toda skupnost v Bosni ni bila zgolj bosanska, bila je islamska. Presegala je bosansko okolje, čeprav je bilo največ muslimanov v tej deželi iz Bosne.

Mošejo so predstavniki šteli, kot da je namenjena samo njim, ljudem v kravatah. Večinoma je bila

zaprta, vstop je bil dovoljen le ob začetku vsakokratnega termina za molitev, ki jo je vodil imam. Toda čas, predpisan za molitev, ni samo teh petnajst minut, pač pa vsaka od petih dnevni molitev nudi večurni razpon, zato so mošeje po svetu odprte ves čas. Ni osornih varnostnikov, ki te pošiljajo domov z neumnim izgovorom, ki ji ga je nekoč posredoval Sami, da je zdaj drugače, ker živita v krščanski deželi. Kaj je s tem sploh mislil? Da morajo verniki čim manj vznemirjati druge s sprehajanjem okoli džamije? Njegov argument je bil že v osnovi napačen: nista živela v krščanski deželi, večina ljudi v deželi sploh ne veruje v Boga.

»A razumeš?« je zaslišala reči Samija.

Prosila ga je, naj ponovi vprašanje, češ da je nekoliko utrujena. Ponovno je začel in ji povedal anekdoto o Afričanu, ki so ga danes pred vstopom pregledali precej bolj kot vse preostale. Afričana je na videz poznal, saj je bil voznik dostavne službe, ki mu je predajal hrano iz libanonske restavracije, v kateri je delal.

Selma se je razburila. Spomnila se je navdušenja predstavnikov skupnosti ob obisku arabskega monarha, ki je na ukaz Izraela zapiral meje za dostavo hrane sestradanim Palestincem in prestrezal rakete, ki so letele nad Izrael. Od monumentalnega objekta na robu središča mesta, ki ga je financirala druga monarhija, petrodolarska, navadni verniki, delavci, ubogi in migranti niso imeli kaj dosti. Vsaj po njenem opažanju ne. Liberalna civilna družba, zbrana v prestolnici, pa je dobila »arhitekturni biser« in svoj

košček orientala, s katerim je lahko utemeljevala svoji multikulturalnost in odprtost.

Ljubitelji tega bisera in simbola odprtosti so prežali na vsako napako skupnosti. Na vsako kršitev pravic žensk, ki ne morejo na *džumo*. Komaj so čakali, da se usujejo na družbena omrežja in jih zopet zamečejo z jeznimi, ogorčenimi, jokajočimi emotikoni. Manjšina mora biti nadzorovana in integrirana. Hkrati pa mora biti simbol strpnosti večinske družbe in predmet asimilacije iz pretirane eksotike v ravno pravšnjo.

Selma se ni znašla na nobeni strani. Življenje ji je vseskozi ponujalo pare slabih možnosti. Toda nocoj je morala pozabiti na skrbi. Vzdušje je bilo prijetno. Ko sta pojedla, je Sami začel zlagati krožnike v korito, ona pa je odprla okno in za hip obstala ob njem. Pod njo se je raztezala ravno prav skrivnostno šumeča, ne preglasna prestolnica.

Po večerji sta se še naprej pogovarjala, nato sta se odpravila v posteljo. Ljubljenje je bilo Selmi v veliko zadovoljstvo, vendar v njem ni videla ničesar tako pomembnega kot kultura, s katero je bila obkrožena. V telesnosti ni bilo nobene mistike in v postelji nobene polja, na katerem bi bilo vredno umreti. Telo je bilo telo in ne seštevek fetišiziranih objektov, skupaj sešitih kosov mesa, ki morajo ustrezati standardom, prikazovanim na zaslonih.

Orgazem ni bil nikakršna »mala smrt« in seksualnost je bila prozorna, brez kakršnegakoli prostora za samouresničenje in oblikovanje identitete. Vsa ta prepričanja in nasploh celotna obsesija s spolnimi or-

gani, ki je obsedala civilizacijo, so se ji zdeli smešni in žalostni.

Včasih je razmišljala, kako bi bile njune zakonske aktivnosti opisane, če bi bila junakinja enega sodobnih romanov, ki jih bere, in se ob tem zasmejala. Šlo je le za intimni užitek in sprostitev. Iz njega delati vir zla, kot so to počeli v preteklosti, ali vir zveličanja, kot počnejo danes, ni imelo smisla.

4

Miha je divje plesal. Raztapljal se je v snopih raznobarnih laserskih luči. Počutil se je močnega in mogočnega. Prepričan je bil, da se ta noč ne bo nikoli končala, ne glede na to, kako iracionalno je bilo tako misliti. Približal se je nekaj dekletom, ki so z veseljem plesala z njim. Pristopil je tudi k nekaterim poženščenim moškimi, ki so se mu nasmihali. Eden ga je med plesom objel in nežno pobožal po hrbtu. Ni maral homičev, a je bil do njih toleranten. Vsak naj živi, kakor mu paše, to je princip naše družbe, za katerega se je vredno boriti. To, kar je zdaj čutil, je bila svoboda. S temi moškimi nikoli ne bi šel v posteljo, a prijali so mu njihovi nasmeški in dotiki. Ni se več počutil kot totalna smet in ni se sramoval samega sebe. Z vsako spremembo komada je postajal bolj evforičen. Bil je središče zabave. Bil je mašina, vse je bilo njegovo. Pripadali so mu vse ženske in vsi moški.

Potem pa je prišel udarec. Prijelo ga je nekaj rok in ga vrglo pred klub, kjer je kadilo in se pomenkovalo

dosti ljudi. Opazovali so ga kot čudaka. Le kaj je storil, da si je to zaslužil?!

Miho je navdal bes in zamahnil je proti enemu od svojih preganjalcev, da je nato prejel še nekaj batin. Iskal je oporo v nevtralnih opazovalcih, ki so ga zdaj še bolj postrani gledali. Čim prej se je moral pobrati od tod.

Šel je mimo brezbriznih migrantskih preprodajalcev. Hodil je in hodil, ob reki, stran od glavne ceste, proti svojemu naselju. Tri zjutraj je bilo. Po žepu je pobrskal za celofanskim zvitkom. Prekleta, prekleta, ni ga bilo več. Le kje ga je izgubil?!?! Lahko bi še enkrat poklical dilerja, a zdaj sigurno ni več delal. Poleg tega pa ni imel več keša. Tistih petnajst evrov, ki mu jih je še ostalo po nakupu, ni zadoščalo, itak pa je vsaj deset porabil za vodo, s katero je blažil dehidracijo zaradi droge. Domov ni mogel tak.

Odrpaval se je v napol porušeni skvot in upal, da se bo tam kaj odprlo. Takoj ko je stopil za njegovo obzidje, je zaslišal vibracije iz ene od stavb v kompleksu. V tretjem nadstropju so svetile luči. Odšel je tja in se začel vzpenjati po stopnišču. V ušesih mu je naraščal zvok elektronske glasbe in z vsako prehojeno stopnico so basi bolj vibrirali v njegovem drobnoju. Stopnišče je bilo zelo krhko in pomislil je, da bi se lahko vsak čas vdrlo. Ko je prispel v tretje nadstropje, se je spustil po hodniku in na levi vstopil v srednje velik prostor, z zaveso razdeljen na dva dela.

Kar nekaj ljudi je plesalo na *trance*. Nekaj migrantov s steklenicami piva v rokah se je ravvalo, trije so okorno mahali s pestmi. Veliko ljudi je sedelo na jo-

gijih in starih foteljnih ob stenah. Za zavesami je bil šank. Ob nasprotni steni je zagledal prostor na enem od jogijev in sedel tja. Obkrožen je bil z neznanci. Še vedno je čutil učinke zaužite droge in gledal predse.

Sploh se ni zavedal, da gleda skozi romskega dilerja, ki je na svoj telefon risal ogromne debele *lajne* in jih vlekel v nos. To je ugotovil šele, ko ga je ta grdo pogledal in ga paranoično vprašal, kaj je rekel.

»Nič,« je odvrnil, potem pa se je nečesa domislil. »Bi mi mogoče lahko prodal eno *lajno* za pet evrov?« ga je vprašal.

Diler ga je sumničavo pogledal in mu z glavo namignil, naj pride. Na spraskani zaslon svojega telefona je začel risati še kar debelo črto.

»Najprej keš,« mu je dejal.

Potem ko je povlekel, se je zopet zleknil ob steno. Takoj ga je nagovoril čudaški *geek*. Izkazalo se je, da gre za profesionalnega igralca videoiger. Režal se je s čudnim nasmeškom, tako površinskim kot nevrotičnim, in zdelo se je, da za njegovimi očmi ni duše. Miha ni vedel, ali mu je to vseč ali ne.

Nato so se spet začeli pretepati migranti in igričar je pomignil proti njim: »Poglej to, ali ni normalno biti rasist? A bi ti kdaj zaupal *brown* ljudem? Itak, da jim ne bom zaupal, to je stvar zdrave pameti. Politična korektnost je proti zdravi pameti.«

Njegov govor se je izgubljal v zvoku *trancea*. Potem je odšel.

Kmalu zatem je iz nekega razloga predenj v Adidasovi trenirki sedel neki *gopnik* iz predmestnega blokovskega naselja in mu začel nakladati o komunizmu.